

Zenginlik, köken olarak, haiz olanların muhafaza etmeye çalıştığı, diğerlerinin imrendiği bir insanlık halidir.

Bu anlamda, insan zenginliği kendi zenginliği ya da başkasının zenginliği olarak doğrudan hisseder. Ancak, bir insanlık hali olarak zenginliğin işareti olarak mal mülk bizzat zenginlik olarak kavranınca; mal mülk olarak zenginlik insanın hali olarak zenginliğin yokluğudur. Mal mülkte insanlık hali olarak zenginlik bulunmaz; mal mülk cisimler ve yerlerdir, insanlık hali ise süreç. Ancak, çevresinde malın mülkün zenginlik olarak görülmesi durumu yaygınlaşınca, insan artık malı mülkü, doğrudan zenginlik olarak gözlemlemeye başlar. Mal mülk doğal olarak ya da insani olarak zenginlik olmaz; ancak, toplumsal olarak malın mülkün zenginliği gerçeklik kazanır. Mal mülk, doğal süreçlerle değil, o topluma özgü toplumsal süreçlerle, herhangi bir insana göre değil, o toplumdaki insana göre zenginlik olur. Malın mülkün işareti olarak mali kağıtlar olarak zenginlik ortaya çıkış bakımından malın mülkün yokluğudur. Bir kağıt parçasını cebinde taşıyan, cebinde taşıdığıнын cebinde bulunmayan, üstelik cebe sığması mümkün olmayan mal mülk olduğunu düşünür; değerli kağıtlar, mal mülkün fiili yokluğu, zihni varlığıdır. Malın mülkün zenginliğinin toplumla gerçeklik kazanmasından sonra, bir de bunların doğal içeriğinin, maddiliğinin bulunmadığı kağıtların zenginliği, insanın toplumsal olarak dayatıldığını hissettiği zaman bağlantılarıyla gerçeklik kazanır.

Ancak toplumsal zorlamayla fiilen varlığı hissedilebilecek mülkiyet ta en baştan bir yokluk, olmama durumudur; Mülkiyete sahip olan dışındaki herkesin mülkiyete konu olanı -suç yapılmayansa- kullanamama durumudur. Hemen hemen herkese yasaklama anlamına gelen mülkiyet fikri nasıl muhafaza edilir? Mülkiyet fikrini bir iyilik olarak muhafaza eden zihince mülkiyeti benimsemeyen düşünüş mülkiyet düşmanlığıdır. Mülkiyetin bir yokluk olduğu hatırlandığında mülkiyet düşmanlığı olmayanla mücadeledir; mücadele sürdürülüyorsa mülkiyet dışında başka birşeylerle yapılır. Zihnin böyle bir anında, mülkiyetten genellikle zenginliğe bir kayma yapılır. Ancak gerek mali kağıtlar olarak, gerek mal mülk olarak zenginlik bizzat olumsuzlama olduğundan, mülkiyet düşmanı, insanın gereksinimleri giderilmiş, rahat ve hoşluk içindeki hali olarak zenginliğin düşmanı durumuna düşer. Halbuki, insanın bu

gereksinimleri giderilmiş, rahat ve hoşluk içindeki halini, bizzat mülkiyetin varlığına karşılık gelen toplumsal koşullar sınırlar, giderek ortadan kaldırır. İstenmeyene, benimsenmeyene yol açanla mücadele, yokluklarla temellenen akla, mülkiyette olduğu üzere, istenmeyen, benimsenmeyen için mücadele olarak yansır.